

Dansgroep Krisztina de Châtel

Stichting Dansgroep Krisztina de Châtel

Plantage Muidersgracht 155
1018 TT Amsterdam
Telefoon: (020) 627 39 70
Telefax : (020) 624 97 64

C H A N G E

Dansgroep Krisztina de Châtel

CHANGE

Première 24 maart 1988

Reprise 1 november 1991

Choreografie
Toneelbeeld
Muziek (bandopname)

Uitvoerende musici
Ontwerp affiche

Uitvoering kostuums
Instudering/repetitor

Dansers

Understudy
Docenten

Muzikale begeleiding lessen

Artistieke leiding
Zakelijke leiding
Produktieleiding
Techniek

Portretfoto Krisztina de Châtel
Foto's en portretfoto's dansers
Chauffeur dansers

Toneelschuur, Haarlem

De Klinker, Winschoten

Krisztina de Châtel
P. Struycken
David Borden, compositie voor twee piano's:
'Double Portrait' en 'The continuing story
of counterpoint, part II'
Nurit Tilles en Edmund Niemann
P. Struycken,
B. Koenderink
Nelly van de Velden
Dries van der Post,
Juliette van Ingen
Ann van den Broek
Gilles den Hartog
Juliette van Ingen
Michael Strecker
Paula Vasconcelos
Paul Waarts
Annemarie de Ruiter
Josiane Geys
Helga Langen
Vicki Summers
Florian Huber
Rex Lobo
Martijn Padding
Kees Pelger
Krisztina de Châtel
Kees Korsman
Simon Rood
Alfons Hutschemaekers
Carlus Koopman
Marieke Mortier (stageaire)
Rineke Dijkstra
Ben van Duin
Dick Abbenhues

Met dank aan:

Samenstelling stichtingsbestuur:

Ron Groen in 't Woud

Henk Boerhof - voorzitter
Patrick de Jong - secretaris/penningmeester
Ineke Austen
Hanneke Rudelsheim
Marchien Terwee

Krisztina de Châtel

Foto: Rineke Dijkstra

Dansgroep Krisztina de Châtel

is in 1976 door de choreografe Krisztina de Châtel opgericht.

Financieel ondersteund door het ministerie van WVC en de gemeente Amsterdam heeft de dansgroep een geheel eigenzinnig en verrassend repertoire weten op te bouwen. Inmiddels wordt de groep tot één van de toonaangevende kleine dansgroepen in Nederland gerekend. Sinds 1984 treedt de groep ook regelmatig op in het buitenland en heeft daarmee internationale erkenning verworven.

De voorstellingen van Dansgroep Krisztina de Châtel ontlenen hun zeggingskracht met name aan de subtiele wijze waarop elementen van de muziek, dans en beeldende vormgeving met elkaar verweven worden of juist met elkaar contrasteren.

Krisztina de Châtel

verliet in 1963 Budapest om in Essen bij Kurt Jooss aan de Folkwang Hochschule moderne dans te studeren. In 1969 verhuisde zij naar Amsterdam waar ze haar studie vervolgde bij de Stichting Eigentijdse Dans van Koert Stuyf en Ellen Edinoff.

Vanaf 1972 was De Châtel docente moderne dans aan de Scapino Dansacademie. Op dit moment is zij verbonden aan de Opleiding Moderne Theaterdans van de Hogeschool voor de Kunsten te Amsterdam.

In december 1987 ontving zij zowel de Sonia Gaskellprijs van het Amsterdamse Fonds voor de Kunst als de Choreografieprijs van de Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties in Nederland.

P. Struycken

P. Struycken (geb. 1939) is beeldend kunstenaar. Hij houdt zich bezig met het veranderen van kleur en plaats om beelden te maken met een zo groot mogelijke visuele complexiteit en afwisseling. Hij gebruikt hiervoor computers.

David Borden

David Borden (geb. 1938) studeerde in Amerika compositie aan de Eastman School of Music en de Harvard University, de Berlin Hochschule für Musik (Dld.) en aan Tanglewood (USA) bij Jake Byard, Leon Kirchner en Gunther Schuller.

Voorts studeerde hij synthesizer technieken bij Robert Moog. Sinds 1968 is hij verbonden aan het Cornell University als componist/pianist voor dans.

In 1976 begon Borden aan de compositie 'The continuing story of counterpoint' dat in het geheel twaalf op zich staande delen omvat. Het onderdeel 'Part II' is geschreven voor akoestische piano en wordt uitgevoerd door twee pianisten.

De overige delen zijn gecomponeerd voor synthesizer en elektrische piano. Deze delen worden door drie of meer spelers uitgevoerd. 'Double Portrait' is de derde in een serie voor twee piano's, geschreven voor het pianoduo Nurit Tilles en Edmund Niemann.

CHANGE

Licht vormt een belangrijk element in het oeuvre van Krisztina de Châtel. Licht kreeg in haar producties diverse gedaanten, een constructie van neonbuizen die kunstenaar Jan van Munster ontwierp voor LINES (1979), een variabel lichtpatroon dat de ruimte in scherpe banen verdeelde, ontworpen door Menno Dieperink en Johan Vonik voor FORGO (1982).

Daarna maakte De Châtel enkele choreografieën waarbij het principe van de ruimte-afbakening voorop stond. Bij LINES en THRON ging het om afbakening van architectonische ruimten waarbinnen haar minimal dance zich bewoog. De ontwerpen van Conrad van de Ven (FOLD) en Peter Vermeulen (TYPHOON, STAUNCH) halverwege de jaren 80 waren ingrijpender van karakter. De dansers stelden zich te weer tegen een aarden wal, sterke windkracht en de dreiging van inklappende wanden.

Na deze heftige en geladen dansstukken keerde De Châtel bij CHANGE terug naar het licht als vormgevingselement. De computer- en lichtkunstenaar P. Struycken ontwierp via de computer een lichtplan voor zes lichtcirkels en voor een achterdoek. Analoog aan de driedeling in de muziek en in de choreografie bestond ook het lichtplan uit drie delen,

waarbij de ontwerper in het eerste uitgang van monochrome kleuren, in het tweede van symmetrische kleurpatronen en in het laatste deel van heftige ritme- en kleurwisselingen.

Waar het P. Struycken in zijn werk te doen is om het zichtbaar maken van verandering, dan wel van de structuur in de verandering, is De Châtel bij haar minimal dance geïnteresseerd in het zichtbaar maken van kleine verschuivingen in tijd en ruimte. Toch werd het raakvlak 'verandering' tussen beide kunstenaars niet het meest opvallende element van CHANGE.

Eerder dat De Châtel na alle ruimte beperkende concepten van daarvoor de ongelimiteerdheid van dit lichtconcept aangreep om een ongelooflijk dynamisch en dansant dansstuk te maken.

De dynamiek en gedrevenheid in dit stuk voor zes dansers werd bij de première door de pers bejubeld om de rijkdom aan bewegingsvariaties en om het grote scala choreografische patronen. De kleurenpracht die daarop losgelaten werd, zorgde voor een feestelijk geheel. Licht werd niet alleen het sleutelbegrip bij de vormgeving maar -in overdrachtelijk zin- voor het geheel.

Isabelle Lanz

PIETER-PAUL BLOK studeerde in 1985 af aan de Rotterdamse Dansacademie. Daarna werkte hij bij Werk Centrum Dans, het Iers Nationaal Ballet en bij de Companhia de Dança de Lisboa in Portugal. Gedurende het seizoen 1990-1991 danste hij bij de Bat-Dor Dance Company in Israël. Sinds augustus 1991 is hij werkzaam bij Dansgroep Krisztina de Châtel, waar hij danste in de productie Typhoon (reprise).

ANN VAN DEN BROEK behaalde in juni 1991 haar diploma aan de Rotterdamse Dansacademie. Gedurende het seizoen 1990-1991 deed zij mee aan de productie Ogentroost van Charles Corneille en Wies Merix en aan de wereldpremière van World Upside Down door de Elisa Monte Dance Company, een productie in samenwerking met het Muziektheater te Amsterdam. Met ingang van het seizoen 1991-1992 is zij werkzaam bij Dansgroep Krisztina de Châtel.

KATHY DEKKER studeerde in 1981 af aan de Rotterdamse Dansacademie. Zij werkte bij Dansproductie en Bob Foltz. Bij Dansgroep Krisztina de Châtel was zij reeds te zien in Thron, Variaties op een Thema, Nummer Achtenveertig en Imperium.

GILLES DEN HARTOG
 studeerde in 1985 af aan de Scapino Dansacademie te Amsterdam. Van 1985 tot 1990 danste hij bij Het Nationale Ballet. Sinds augustus 1990 is hij werkzaam bij Dansgroep Krisztina de Châtel. Hij danste in Föld (reprise 1990), Imperium, Sequence, Couches/The Enigma (chor. Jennifer Muller) en Typhoon (reprise).

JULIETTE VAN INGEN
 voltooide in 1985 haar opleiding aan de Scapino Dansacademie te Amsterdam. Daarna danste zij bij Wilde Rozen, Bob Foltz en Ensemble Ensemble. Bij Dansgroep Krisztina de Châtel danste zij in Ritornel, Föld, Nummer Achtenveertig, Typhoon, Change, Blue Pacifica, Dualis, Studiovoorstelling II, Couches/The Enigma (chor. Jennifer Muller) en Typhoon (reprise).

ANNEMARIE DE RUITER
 behaalde in juni 1991 haar diploma aan de Moderne Theaterdans Opleiding van de Hoge School voor de Kunsten te Amsterdam. Bij Dansgroep Krisztina de Châtel deed zij gedurende het seizoen 1990-1991 mee aan Couches/The Enigma (chor. Jennifer Muller). Vanaf augustus 1991 is zij werkzaam als stageaire. Zij was understudy bij Typhoon (reprise).

MICHAEL STRECKER
 beëindigde in september 1989 zijn dansopleiding aan de 'Hochschule für Musik und Theater' in Hannover, Duitsland. Daarna danste hij bij Tanztheatercompagnie Joel Schnee, Städtische Bühnen Osnabrück. Met ingang van het seizoen 1991-1992 is hij werkzaam bij Dansgroep Krisztina de Châtel.

PAULA VASCONCELOS
 studeerde in juni 1991 af aan de Moderne Theaterdans Opleiding van de Hoge School voor de Kunsten te Amsterdam. Bij Dansgroep Krisztina de Châtel deed zij gedurende het seizoen 1990-1991 mee aan Couches/The Enigma (chor. Jennifer Muller). Sinds augustus 1991 werkzaam bij de groep, waar zij danste in Typhoon (reprise).

PAUL WAARTS
 studeerde in juni 1987 af aan de Dansacademie te Arnhem. Hij danste bij Glashart en bij Dansgroep 3:35. Bij Dansgroep Krisztina de Châtel was hij understudy bij de productie Staunch en danste in Change, Dualis, Studiovoorstelling II, Föld (reprise 1990), Imperium, Sequence, Couches/The Enigma (chor. Jennifer Muller) en Typhoon (reprise).

PRODUCTIES

Dansgroep Krisztina de Châtel

1976/1977

Voltage Control I (P. Glass / M. Dieperink)

1978/1979

Voltage Control II (P. Glass / M. Dieperink)

1979/1980

Lines (P. Glass / J. van Munster)

Variaties op een thema (P. Glass / J. van Munster)

Afwijkend (J. Xenakis)

Aan jou (Zamfir / choreografie Josée Way)

1980/1981

In tegendeel

(gastchoreografie Kim van der Boon)

Lines (P. Glass / J. van Munster), tweede productie

Light (T. Willems, W. van Es / J. van Munster)

1981/1982

Forgó (W. van Es / M. Dieperink, J. Vonk)

1982/1983

Wiederkehr (J.S. Bach / M. Vogels)

1983/1984

per aspera (B. Bartók)

Thron (P. Wang / VA Wölfl)

Lines (P. Glass / J. van Munster)

1984/1985

Solo's (B. Bartók, W. van Es, Keiko Nasaka)

Ritornel (B. Eno, H. Budd, Vangelis /

gastchoreografie Yoka van Brummelen)

Föld (P. Glass / C. van de Ven)

1985/1986

Solo's (B. Bartók, W. van Es, Keiko Nasaka)

Trio (W. van Es)

Typhoon (S. ten Holt / P. Vermeulen)

1986/1987

Nummer Achteenveertig (Rosendaal, Cage, Ashley / H. Schut, gastchoreografie John Wisman)

Typhoon (S. ten Holt / P. Vermeulen)

Staunch (J. McDowell / P. Vermeulen)

1987/1988

Studiovoorstelling

(eigen choreografieën van de dansers)

Change (D. Borden / P. Struycken)

1988/1989

Shower Power (Rzewski / choreografie Karin

Post en Dries van der Post)

Vortex (A. Poppy)

Heaven can wait (Stoljikovic / choreografie

Robbert Rappange)

Blue Pacifica (J. King / gastchoreografie Robert

Kovich)

Dualis (N. Hagen / N. Kortekaas)

1989/1990

Studiovoorstelling II

(eigen choreografieën van de dansers)

Föld (Glass / C. van de Ven), reprise

Imperium (H. Purcell, N. Kortekaas)

1990/1991

Sequence (P. Glass, P. Wang / T. Maan)

Couches/The Enigma (Anderson, Byrne, Eno /

gastchoreografie Jennifer Muller)

1991/1992

Typhoon (reprise) (S. ten Holt /

P. Vermeulen)

Change (reprise) (D. Borden /

P. Struycken)

Jumble (in voorbereiding, D. Sjostakovitch /

B. Stuyf)

SPEELLIJST SEIZOEN 1991-1992

CHANGE

DATUM	THEATER	PLAATS
01-11-1991	C.C. De Klinker	Winschoten
06-11-1991	t Speelhuis	Helmond
15-11-1991	LAK Theater	Leiden
16-11-1991	LAK Theater	Leiden
03-12-1991	Theater Bellevue	Amsterdam
04-12-1991	Theater Bellevue	Amsterdam
05-12-1991	Theater Bellevue	Amsterdam
06-12-1991	Theater Bellevue	Amsterdam
07-12-1991	Theater Bellevue	Amsterdam
06-03-1992	Premiere Dance Theatre	Toronto/Canada
07-03-1992	Premiere Dance Theatre	Toronto/Canada
08-03-1992	Premiere Dance Theatre	Toronto/Canada
23-04-1992	De Lantaren	Rotterdam
24-04-1992	De Lantaren	Rotterdam
25-04-1992	De Lantaren	Rotterdam

TYPHOON

Choreografie: Krisztina de Châtel

Toneelbeeld/kostuums: Peter Vermeulen

Muziek: Simeon ten Holt

DATUM	THEATER	PLAATS
12-03-1992	The Kitchen	New York/USA
13-03-1992	The Kitchen	New York/USA
14-03-1992	The Kitchen	New York/USA
15-03-1992	The Kitchen	New York/USA
18-03-1992	Theatre Project	Baltimore/USA
19-03-1992	Theatre Project	Baltimore/USA
20-03-1992	Theatre Project	Baltimore/USA
21-03-1992	Theatre Project	Baltimore/USA
22-03-1992	Theatre Project	Baltimore/USA
26-03-1992	De Lantaren	Rotterdam
27-03-1992	De Lantaren	Rotterdam
28-03-1992	De Lantaren	Rotterdam

JUMBLE

première 25 januari 1992 Stadsschouwburg, Amsterdam

Choreografie: Krisztina de Châtel

Toneelbeeld: Bart Stuyf

Kostuums: Rien Bekkers

Muziek: Dimitri Sjostakovitsj

DATUM	THEATER	PLAATS
24-01-1992	Stadsschouwburg	Amsterdam
25-01-1992	Stadsschouwburg	Amsterdam (première)
06-02-1992	C.C. De Lawei	Drachten
10-02-1992	Stadsschouwburg	Utrecht
12-02-1992	Stadsschouwburg	Arnhem
15-02-1992	Wijngrachttheater	Kerkrade
20-02-1992	Theater De Metropole	Almere
21-02-1992	Schouwburg De Kampanje	Den Helder
26-02-1992	Zuidlandtheater	Terneuzen
24-03-1992	Stadsgehoorzaal	Kampen
31-03-1992	Stadsschouwburg	Groningen
03-04-1992	C.C. De Kolk	Assen
08-04-1992	Schouwburg Orpheus	Apeldoorn
14-04-1992	Amstelveen	Amstelveen
15-04-1992	Het Park	Hoorn
17-04-1992	AT&T Danstheater	Den Haag
22-04-1992	Rotterdamse Schouwburg	Rotterdam
01-05-1992	Stadsschouwburg	Middelburg
07-05-1992	Stadsschouwburg	Nijmegen
16-05-1992	Theater De Purmaryn	Purmerend
03-06-1992	Generaalshuis	Maastricht

K W A R T E T (uit de produktie Sequence)

première 24 januari 1991 Theater Bellevue, Amsterdam

Choreografie: Krisztina de Châtel

Kostuums : Rien Bekkers

Muziek: Philip Glass

Lichtontwerp: Carlus Koopman

DATUM	THEATER	PLAATS
11-11-1991	Muziektheater	Amsterdam*

* t.g.v. Balletgala '91,
Stichting Dansersfonds '79
(wijzigingen voorbehouden)

Stichting Dansgroep Krisztina de Châtel
Plantage Muidergracht 155
1018 TT Amsterdam
tel: 020-6273970
fax: 020-6249764

Indien u van de verdere ontwikkeling en plannen van
Dansgroep Krisztina de Châtel op de hoogte wilt blijven
stuurt u ons dan uw naam en adres.

Naam: .....

Adres: .....

Postcode/woonplaats: .....

